

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

м. Київ

№ _____

Про затвердження Правил формування та використання QR-коду
для здійснення кредитових переказів

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, на виконання Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, затвердженої рішенням Правління Національного банку № 1010-рш від 26 грудня 2019 року, враховуючи запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні та з метою встановлення єдиних засад використання QR-коду для здійснення кредитових переказів учасниками безготівкових розрахунків Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Правила формування та використання QR-коду для здійснення кредитових переказів, що додаються.
2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Сергія Холода.
3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Катерина РОЖКОВА

Роман БОРИСЕНКО

Дмитро СОЛОГУБ

Сергій ХОЛОД

Олег ЧУРІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
від _____ 2020 року № __

Правила формування та використання QR-коду для здійснення кредитових переказів

I. Загальні положення

1. Правила формування та використання QR-коду для здійснення кредитових переказів (далі – Правила) розроблені відповідно до вимог Законів України “Про Національний банк України”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, “Про банки і банківську діяльність”, згідно з постановою Правління Національного банку України “Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні” від 28 грудня 2018 року № 162 (зі змінами) та міжнародного стандарту ISO/IEC 18004:2015 “Інформаційні технології – техніка автоматичної ідентифікації та збору даних – специфікація символіки QR-коду та штрих-коду” (далі – ISO/IEC 18004:2015), а також на виконання Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, затвердженої рішенням Правління Національного банку № 1010-рш від 26 грудня 2019 року.

2. Правила визначають єдині засади формування та використання QR-коду учасниками безготівкових розрахунків для здійснення кредитових переказів та містять вимоги до елементів даних QR-коду.

3. Правила запроваджуються з метою підвищення зручності розрахунків і є уніфікованими для всіх учасників безготівкових розрахунків. Формування та використання QR-коду не є обов’язковим для здійснення кредитових переказів.

4. У разі використання QR-коду для здійснення кредитових переказів, учасники безготівкових розрахунків мають забезпечити його формування та використання у відповідності до цих Правил.

5. Наведені нижче терміни та поняття вживаються у Правилах в таких значеннях:

- 1) версія QR-коду – параметр, який визначає розмірність QR-коду – кількість модулів у обох напрямках. Може мати значення від 1 до 40 включно;
- 2) виправлення помилок у QR-коді – механізм, який дозволяє автоматично виявляти та виправляти помилки, що можуть виникати під час сканування

графічного відтворення QR-коду. Під час генерування та сканування QR-коду може використовуватись один із чотирьох рівнів корекції помилок за рахунок включення спеціалізованих надлишкових даних;

3) модуль – найменша інформаційна одиниця QR-коду. Розмір сторони QR-коду дорівнює: номер версії QR-коду $\times 4 + 17$ модулів;

4) QR-код (англ. quick response — швидкий відгук) — матричний код (двовимірний штрих-код), який містить інформацію щодо отримувача коштів і призначений для сканування мобільним пристроєм, сканером штрих-коду тощо з метою швидкої та безпомилкової передачі реквізитів операції переказу коштів.

II. Структура даних QR-коду

6. Характеристики символів QR-коду, методи кодування символів даних, формати символів, характеристики розмірів, правила корекції помилок, алгоритм декодування посилань, вимоги до якості продукції та інші параметри, визначені стандартом ISO/IEC 18004:2015.

7. Стандарти кодування символів у QR-коді:

- 1) ISO 646 – для усіх символів крім кириличних;
- 2) UTF-8 – для кириличних символів.

8. Елементи даних QR-коду містяться в Додатку 1. Зразки прикладів QR-кодів наведені в Додатку 2.

9. Пояснення до таблиці:

1) колонка 3 “Довжина” містить визначений або максимальний розмір елемента:

$V = u$ байтах;

$C = u$ символах (розмір u байтах таких елементів може залежати від вмісту елемента, оскільки кодування (наприклад, UTF-8) передбачає використання одного або декількох байтів на символ);

2) колонка 4 “Фікс./змін.” визначає довжину елемента:

фікс. = фіксована, елемент завжди має бути визначеної довжини;

змін. = змінна, елемент може бути будь-якої довжини в межах визначеної;

3) колонка 5: “Обов’язковість”:

O = обов’язковий, не може бути порожнім;

Op. = опціональний, обов’язково наявний, може містити текст або бути порожнім (складатися виключно із “закінчення рядка”);

P = резервний, в зазначеній версії формату має бути порожнім (складатися виключно із “закінчення рядка”);

4) колонка 6, “Кодування”:

A = ISO 646;

* = ISO 646 або UTF-8 відповідно до значення у полі “Кодування” (для полів, у яких можуть міститись дані з різним кодуванням).

10. Закінчення рядка може бути у вигляді одного з двох варіантів: Lf або Cr + Lf. Який із варіантів використовується, визначається безпосередньо після службової мітки BCD. Закінчення рядка повинно бути однаковим для всіх рядків.

Якщо поле не містить інформації (порожнє), воно повинно містити тільки закінчення рядка.

11. Опис елементів даних QR-коду, що містяться в Таблиці 1:

1) Елемент “Службова мітка”. Дані, які розкодовуються з QR-коду, починаються із символів “BCD” – “службової мітки”, після якої одразу йде закінчення рядка. Подальша перевірка вмісту QR-коду повинна включати розпізнавання та визначення закінчення рядка;

2) Елемент “Версія формату”. Версія 001 означає варіант формату № 1, версія 002 – варіант формату № 2 тощо. Розширення елементів і функцій відбувається шляхом розроблення нової версії формату з більшим порядковим номером. Опис нової версії формату повинен міститися в новому документі або додатках до документів з описами попередніх версій;

3) Елемент “Кодування”. Значення 1 (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8...) у полі “Кодування” визначають інтерпретацію даних (кодову таблицю символів), що використовуються в полях, для яких у колонці “Кодування” таблиці зазначено символ “*”. Для версії формату 001 у полі “Кодування” повинно бути виключно значення “1”, що передбачає використання кодування UTF-8 для всіх полів, які можуть містити кириличні символи;

4) Елемент “Функція”. Функція визначається її ключовими значеннями: кредитовий переказ –Ukrainian Credit Transfer: код “UCT” (для версії формату 001 допускається виключно значення “UCT”);

5) Елемент “BIC”. Для версії формату 001 поле “BIC” зарезервовано;

6) Елемент “Отримувач”. Містить прізвище, ім’я, по батькові фізичної особи або найменування юридичної особи;

7) Елемент “Рахунок отримувача”. Містить номер рахунку отримувача;

8) Елемент “Сума/валюта”. Значення в полі “Сума/валюта” є опціональним. Якщо поле “Сума/валюта” порожнє, заповнення суми має відбутися під час ініціювання платежу. Максимальне число в полі “Сума/валюта” становить 999999999.99. Якщо сума не містить дрібної частини одиниці валюти, допускається відсутність символу “.” та нулів після цього символу.

Перед сумою повинні розміщуватись три великі літери коду валюти. Єдиною валютою, доступною для версії формату 001, є гривня.

Сума повинна бути якомога коротшою відповідно до результуючого коду, наприклад, краще “UAN3”, ніж “UAN3.00”. Нулі попереду суми заборонені;

9) Елемент “Код отримувача”. Може містити один із трьох варіантів:
РНОКПП отримувача – фізичної особи;

серію (за наявності) та номер паспорта отримувача – фізичної особи у разі, якщо через свої релігійні переконання вона відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті;

ЄДРПОУ/реєстраційний (обліковий) номер платника податку, який присвоюється контролюючими органами, отримувача – юридичної особи;

10) Елемент “Ціль”. Зарезервовано для подальшого використання;

11) Елемент “Reference”. Зарезервовано для подальшого використання;

12) Елемент “Призначення платежу”. Містить інформацію про платіж в текстовій формі.

13) Елемент “Відображення (дисплей)”. Містить текст, призначений для виведення на дисплей або друку. Цей текст має бути показаний користувачеві після розкодування QR-коду і являє собою короткий текстовий опис операції переказу. Цей текст не призначений для включення до даних операції переказу коштів.

III. Генерація QR-коду

12. Порядок і позначення елементів даних QR-коду не може змінюватись.

13. Для генерації QR-коду необхідно забезпечити, щоб загальний обсяг даних, які підлягають кодуванню, не перевищував 331 байт (не символів). Перевищення може статися, зокрема, коли поля “Отримувач”, “Призначення платежу” і “Відображення (дисплей)” містять більшу кількість спеціальних

символів, тому що форматом кодування обрано формат UTF-8. У цьому випадку необхідно зменшити (оптимізувати) обсяг даних в одному або кількох полях змінної довжини QR-коду.

14. Генерація QR-коду коду має бути виконана з рівнем корекції помилок “М”, тобто можливість корекції помилок або надмірності даних становить близько 15%.

15. Максимальна версія згенерованого QR-коду повинна дорівнювати 13. Це еквівалентно кількості модулів, яка дорівнює 69.

16. Дозволяється використання версій QR-коду менших ніж 13.

IV. Друк QR-коду

17. У разі розміщення QR-коду на рахунку (інвойсі) він друкується разом із рештою платіжної інформації.

18. Вміст інформації у тексті рахунку (інвойсі) та у QR-коді має бути ідентичним.

19. Чим більше даних міститься в QR-коді, тим більші його фізичні розміри. На рахунку (інвойсі) має бути зарезервовано достатньо місця, щоб відповідати QR-кодам, які містять максимальний обсяг даних. Точка прив'язки QR-коду і напрямок, у якому код зростає зі збільшенням даних, також повинні бути враховані під час позиціонування QR-коду.

20. Ширина/висота QR-коду, у якому використовуються модулі розміром 0,5 мм (X-розмір модуля коду 0,5 мм), становить приблизно 35 мм. Технічно це означає, що параметр X-dimension коду становить 0,5 мм. Роздільна здатність принтера визначатиме точний розмір, але не рекомендується використовувати X-розмір менше 0,5 мм через можливі проблеми з друком і наступним скануванням QR-коду.

V. Сканування QR-коду

21. Інформація, яка міститься в QR-коді, сканується за допомогою мобільного додатка, спеціалізованого банківського обладнання або універсального сканера QR-кодів. Дані розкодовуються як пропозиція щодо здійснення платежу, яка відобразиться в додатку мобільного банкінгу користувача або інших інформаційних системах (програмному забезпеченні).

22. Намір здійснення переказу коштів за реквізитами отримувача переказу, що містяться в QR-кодi, повинен обов'язково бути підтверджений платником у явному вигляді.

Директор Департаменту
платіжних систем та інноваційного розвитку

Олексій ШАБАН

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ С. ХОЛОД
_____ 2020 року

Елементи даних QR-коду

№ з/п	Назва/призначення елемента	Довжина	Фікс./змін.	Обов'язковість	Кодування	Наповнення/зміст
1	2	3	4	5	6	7
1	Службова мітка	3 В	Фікс.	О	А	BCD
2	Версія формату	3 В	Фікс.	О	А	001
3	Кодування	1 В	Фікс.	О	А	1
4	Функція	3 В	Фікс.	О	А	UCT
5	ВІС	11 В	Змін.	Р	А	Bank Identifier Code (ВІС) банку отримувача RFU (зарезервовано для подальшого використання)
6	Отримувач	70 С	Змін.	О	*	Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи/найменування юридичної особи
7	Рахунок отримувача	34 В	Змін.	О	А	Номер рахунку отримувача
8	Сума/валюта	15 В	Змін.	Оп.	А	Сума та валюта
9	Код отримувача	10 В	Змін.	О	А	ЄДРПОУ/реєстраційний (обліковий) номер платника податку, який присвоюється контролюючими органами, отримувача – юридичної особи РНОКПП отримувача – фізичної особи;

1	2	3	4	5	6	7
						серію (за наявності) та номер паспорта отримувача – фізичної особи у разі, якщо через свої релігійні переконання вона відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті;
10	Ціль	4 В	Змін.	Р	А	Код цілі в класифікаторі типів платежів RFU (зарезервовано для подальшого використання)
11	Reference	35 В	Змін.	Р	А	Посилання на рахунок (інвойс) RFU (зарезервовано для подальшого використання)
12	Призначення платежу	140 С	Змін.	О	*	Узгодження у форматі тексту
13	Відображення (дисплей)	70 С	Змін.	Р	*	Примітка користувача

Приклади QR-кодів

I. Сплата комунальних послуг

№	Вміст поля		Назва поля
	Текст	HEX	
1	2	3	4
1.	BCD	42 43 44 0D 0A	Службова мітка
2.	001	30 30 31 0D 0A	Версія
3.	1	31 0D 0A	Кодування
4.	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
5.		0D 0A	ВІС
6.	ПрАТ АК «Водопостачання»	D0 9F D1 80 D0 90 D0 A2 20 D0 90 D0 9A 20 C2 AB D0 92 D0 BE D0 B4 D0 BE D0 BF D0 BE D1 81 D1 82 D0 B0 D1 87 D0 B0 D0 BD D0 BD D1 8F C2 BB 0D 0A	Найменування юридичної особи
7.	UA78322669000002600501 2107132	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 30 30 35 30 31 32 31 30 37 31 33 32 0D 0A	Номер рахунку
8.	UAH576.45	55 41 48 35 37 36 2E 34 35 0D 0A	Сума/валюта
9.	40723825	34 30 37 32 33 38 32 35 0D 0A	ЄДРПОУ
10.		0D 0A	Ціль
11.		0D 0A	Reference

1	2	3	4
12.	Сплата за червень 2019, вул. Свободи 1, кв. 24, Петренко С.І. Показання лічильника 23578,3	D0 A1 D0 BF D0 BB D0 B0 D1 82 D0 B0 20 D0 B7 D0 B0 20 D1 87 D0 B5 D1 80 D0 B2 D0 B5 D0 BD D1 8C 20 32 30 31 39 2C 20 D0 B2 D1 83 D0 BB 2E 20 D0 A1 D0 B2 D0 BE D0 B1 D0 BE D0 B4 D0 B8 20 31 2C 20 D0 BA D0 B2 2E 20 32 34 2C 20 D0 9F D0 B5 D1 82 D1 80 D0 B5 D0 BD D0 BA D0 BE 20 D0 A1 2E D0 86 2E 20 D0 9F D0 BE D0 BA D0 B0 D0 B7 D0 B0 D0 BD D0 BD D1 8F 20 D0 BB D1 96 D1 87 D0 B8 D0 BB D1 8C D0 BD D0 B8 D0 BA D0 B0 20 32 33 35 37 38 2C 33 0D 0A	Призначення платежу
13.		0D 0A	Відобра- ження (дисплей)

II. Купівля товарів

№	Вміст поля		Назва поля
	Текст	HEX	
1.	BCD	42 43 44 0D 0A	Службова мітка
2.	001	30 30 31 0D 0A	Версія
3.	1	31 0D 0A	Кодування
4.	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
5.		0D 0A	ВІС
6.	ТОВ «Будматеріали»	D0 A2 D0 9E D0 92 20 C2 AB D0 91 D1 83 D0 B4 D0 BC D0 B0 D1 82 D0 B5 D1 80 D1 96 D0 B0 D0 BB D0 B8 C2 BB 0D 0A	Найменування юридичної особи
7.	UA783226690000026005 012107133	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 30 30 35 30 31 32 31 30 37 31 33 33 0D 0A	Номер рахунку
8.	UAH124.45	55 41 48 31 32 34 2E 34 35 0D 0A	Сума/валюта
9.	40723823	34 30 37 32 33 38 32 33 0D 0A	ЄДРПОУ
10.		0D 0A	Ціль
11.		0D 0A	Reference
12.	Сплата за цемент М500	D0 A1 D0 BF D0 BB D0 B0 D1 82 D0 B0 20 D0 B7 D0 B0 20 D1 86 D0 B5 D0 BC D0 B5 D0 BD D1 82 20 D0 9C 35 30 30 0D 0A	Призначення платежу
13.		0D 0A	Відображення (дисплей)

III. Обслуговування в стоматологічній клініці

№	Вміст поля		Назва поля
	текст	HEX	
1	2	3	4
1.	BCD	42 43 44 0A	Службова мітка
2.	001	30 30 31 0A	Версія
3.	1	31 0A	Кодування
4.	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
5.		0A	ВІС
6.	ТОВ «Стоматологія»	D0 A2 D0 9E D0 92 20 C2 AB D0 A1 D1 82 D0 BE D0 BC D0 B0 D1 82 D0 BE D0 BB D0 BE D0 B3 D1 96 D1 8F C2 BB 0A	Найменування юридичної особи
7.	UA783226690000026005012107 358	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 30 30 35 30 31 32 31 30 37 33 35 38 0A	Номер рахунку
8.	UAH1034.28	48 52 4E 31 30 33 34 2E 32 38 0A	Сума/валюта
9.	40723824	34 30 37 32 33 38 32 34 0A	ЄДРПОУ
10.		0A	Ціль
11.		0A	Reference

Продовження таблиці

1	2	3	4
12.	Стоматологічні послуги	D0 A1 D1 82 D0 BE D0 BC D0 B0 D1 82 D0 BE D0 BB D0 BE D0 B3 D1 96 D1 87 D0 BD D1 96 20 D0 BF D0 BE D1 81 D0 BB D1 83 D0 B3 D0 B8 0A	Призначення платежу
13.		0A	Відображення (дисплей)

IV. Переказ фізичній особі

№	Вміст поля		Назва поля
	текст	HEX	
1	2	3	4
1.	BCD	42 43 44 0D 0A	Службова мітка
2.	001	30 30 31 0D 0A	Версія
3.	1	31 0D 0A	Кодування
4.	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
5.		0D 0A	ВІС
6.	Шевченко Тарас Петрович	D0 A8 D0 B5 D0 B2 D1 87 D0 B5 D0 BD D0 BA D0 BE 20 D0 A2 D0 B0 D1 80 D0 B0 D1 81 20 D0 9F D0 B5 D1 82 D1 80 D0 BE D0 B2 D0 B8 D1 87 0D 0A	Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи
7.	UA78322669000002620501 2107136	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 32 30 35 30 31 32 31 30 37 31 33 36 0D 0A	Номер рахунку
8.	UAH150.00	55 41 48 31 35 30 2E 30 30 0D 0A	Сума/валюта
9.	3045312215	33 30 34 35 33 31 32 32 31 35 0D 0A	РНОКПП
10.		0D 0A	Ціль
11.		0D 0A	Reference

1	2	3	4
12.	Повернення боргу за обід у кафе	D0 9F D0 BE D0 B2 D0 B5 D1 80 D0 BD D0 B5 D0 BD D0 BD D1 8F 20 D0 B1 D0 BE D1 80 D0 B3 D1 83 20 D0 B7 D0 B0 20 D0 BE D0 B1 D1 96 D0 B4 20 D1 83 20 D0 BA D0 B0 D1 84 D0 B5 0D 0A	Призначення платежу
13.		0D 0A	Відображення (дисплей)

